

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht

Onderwerp	Gebiedsgerichte vergunning SMP flora- en fauna-activiteit gemeente IJsselstein	Datum	10 juli 2025
Zaaknummer	Z-PU-2025-000602	Team	Vergunningverlening Natuur en Landschap
Briefnummer	D-PU-2025-00006806	Van	Servicebureau
Referentie	DSO 2025031001195	Telefoonnr.	030 258 91 11
Ontvangstdatum	10 maart 2025	E-mail	servicebureau@provincie-utrecht.nl
Bijlage(n)	-		

Regelink Ecologie B.V. heeft namens de gemeente IJsselstein een aanvraag ingediend voor een omgevingsvergunning in het kader van de Omgevingswet voor een flora- en fauna-activiteit. De aanvraag heeft betrekking op activiteiten op de locatie de woonkern binnen de gemeente IJsselstein (hierna: het plangebied) en heeft zaaknummer Z-PU-2025-000602. Op 27 juni 2024 is een tijdelijke gebiedsgerichte ontheffing Soortenbescherming Pre-SMP verleend voor de gemeente IJsselstein met zaaknummer Z-PU-2024-001156. De onderhavige vergunning volgt hierop.

1. Besluit

We hebben op basis van de Omgevingswet besloten:

- Een omgevingsvergunning te verlenen voor de verbodsbepaling die genoemd is in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet, in samenhang met de artikelen 11.37, eerste lid, aanhef en onder b van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen of vernielen van nesten en rustplaatsen van de huismus en gierzwaluw.
- Een omgevingsvergunning te verlenen voor de verbodsbepaling die genoemd is in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet, in samenhang met artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder a, b en d van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de kleine dwergvleermuis, de laatvlieger, de gewone grootoorvleermuis, de baardvleermuis, de tweekleurige vleermuis en de meervleermuis.

We verlenen de omgevingsvergunning voor de periode vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 31 december 2035.

Aan deze omgevingsvergunning hebben we voorschriften verbonden. De voorschriften staan in bijlage 1 van dit besluit. De voorschriften moeten nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze omgevingsvergunning.

De aantasting van de volgende kwetsbare verblijfplaatsen is uitgesloten van dit besluit en het SMP wat daar onderdeel van is:

- massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis;
- kraamverblijfplaatsen van de laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, tweekleurige vleermuis en de meervleermuis;
- mannenverblijfplaatsen van de meervleermuis.

Verder besluiten we dat de volgende stukken onderdeel uitmaken van de omgevingsvergunning, voor zover deze betrekking hebben op de soorten waarvoor de omgevingsvergunning is verleend en voor zover deze niet in strijd zijn met de voorschriften in bijlage 1 van dit besluit:

- "RA24023-05 Soortenmanagementplan gebouwen gemeente IJsselstein"

Zorgplicht en melden ongewoon voorval op grond van de Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Ook de algemene zorgplicht uit de Omgevingswet en de specifieke zorgplicht uit het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) zijn, naast deze omgevingsvergunning, direct van toepassing op de binnen het plangebied uit te voeren flora- en fauna-activiteiten. In dit geval moet u zich houden aan de zorgplichten zoals bedoeld in artikel 1.6 van de Omgevingswet en artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Ook dient u rekening te houden met het onverwijld melden van een ongewoon voorval als bedoeld in artikel 11.34 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Dit geldt als er tijdens de uitvoer van de flora- en fauna-activiteiten een gebeurtenis plaatsvindt die direct gevolgen heeft voor de natuur. In dat geval dient u direct contact op te nemen met de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht op telefoonnummer 0800-0225510 (24/7 bereikbaar).

Hieronder kunt u lezen waarom we dit besluit genomen hebben.

2. Motivering van het besluit

2.1 Omschrijving van de aanvraag

De gemeente IJsselstein (hierna: gemeente) vraagt een gebiedsgerichte omgevingsvergunning aan op basis van een Soortenmanagementplan (hierna: SMP). De aanvraag heeft betrekking op de woonkern bebouwde kom van gemeente IJsselstein. Enkele delen binnen het plangebied waren niet toegankelijk voor onderzoek, deze delen vallen niet binnen het SMP, omdat het niet voldoende is onderzocht. Dit zijn bijvoorbeeld gebouwen die te ver van de openbare weg liggen, grote onoverzichtelijke gebouwen en (delen van) bedrijventerreinen. Het SMP is bedoeld voor ingrepen aan grondgebonden en gestapelde gebouwen die over het algemeen een woon-, bedrijfs- of sociale functie hebben. Te denken valt aan woningen en wooncomplexen, scholen, verenigingsgebouwen, gemeentehuizen, kantoorpanden et cetera. Gebouwen en objecten die niet onder het SMP vallen zijn onder andere schuurtjes en bergingen, bruggen, ijskelders, bunkers of forten. Kerkgebouwen vallen niet onder het SMP, tenzij duidelijk is dat er voor bepaalde werkzaamheden voldoende ecologische informatie is om conform de werkprotocollen te kunnen werken.

Dit moet altijd door een deskundig ecooloog worden beoordeeld. De locatie van het plangebied is opgenomen in bijlage 2 van dit besluit.

U vraagt voor een periode van tien jaar een omgevingsvergunning aan voor de verbodsbepaling genoemd in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en

onder g, van de Omgevingswet, in samenhang met:

- Artikel 11.37 eerste lid, aanhef en onder b van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor wat betreft de gierzwaluw (*Apus apus*) en de huismus (*Passer domesticus*);
- Artikel 11.46 eerste lid, aanhef en onder a, b en d van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor wat de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), de kleine dwergvleermuis (*Pipistrellus pygmaeus*), de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), de gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), de baardvleermuis (*Myotis mystacinus*), de tweekleurige vleermuis (*Vespertilio murinus*) en de meervleermuis (*Myotis dasycneme*).

De gemeente wordt vergunninghouder. Wanneer derden, zoals woningbouwcorporaties, particulieren en andere initiatiefnemers, gebruik willen maken van de omgevingsvergunning van de gemeente, kan de gemeente toestemming aan deze derden geven, zodat ze gebruik kunnen maken van de verleende omgevingsvergunning.

Werking toestemming

Gemeente IJsselstein is als vergunninghouder verantwoordelijk voor naleving van de voorschriften en kan de omgevingsvergunning via een machtiging doorschrijven aan vergunninggebruikers. Vergunninghouder- en gebruikers kunnen binnen de reikwijdte van het SMP werkzaamheden uitvoeren en moeten zich daarbij altijd houden aan de voorwaarden uit de vergunning en de werkwijze en de maatregelen uit het SMP opvolgen. Gemachtigden moeten hierover een terugkoppelen aan de gemeente. De gemeente kan altijd besluiten om de omgevingsvergunning niet door te schrijven of deze in te trekken als vergunninggebruikers niet werken volgens de voorschriften van het SMP.

Het SMP geldt voor een beperkt aantal ingrepen en soorten. Het gaat hierbij om de ingrepen die veel voorkomen in de gemeente zoals verduurzaming van de woningvoorraad. Voor de onderstaande generieke werkzaamheden wordt een vergunning aangevraagd. Werkzaamheden die hier niet genoemd worden vallen buiten de generieke omgevingsvergunning, Hiervoor dient via de reguliere procedure een omgevingsvergunning te worden aangevraagd als de activiteit wel vergunningplichtig is.

De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van de volgende werkzaamheden:

- sloop;
- na-isoleren van de spouw/buitenmuur door plaatsen buitenschil;
- het vervangen van goten, boeiborden of windveren;
- vervangen van kozijnen;
- het reinigen van gevels, vervangen van voegwerk en schilderen;
- grote werkzaamheden aan gevels;
- grote werkzaamheden aan het dak: isoleren tussen dakbeschot en dakpannen, vervangen dak, asbest sanering, constructiewijzigingen, grote dakkapel;
- kleine ingrepen aan het dak waarbij verblijfplaatsen behouden blijven.

Een uitgebreide beschrijving van de werkzaamheden is terug te vinden in de generieke werkprotocollen die bij dit SMP horen.

2.2 Gevolgde procedure

We hebben de aanvraag behandeld volgens afdeling 16.5 van de Omgevingswet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht. Op 11 maart 2025 heeft u de aanvraag aangevuld.

2.3 Toetsingskader

De huismus en de gierzwaluw zijn beschermd op grond van artikel 11.37 van het Besluit activiteiten leefomgeving. De gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de kleine dwergvleermuis, de laatvlieger, de gewone grootoorvleermuis, de baardvleermuis, de tweekleurige vleermuis en de meervleermuis zijn beschermd op grond van artikel 11.46 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Uitgangspunten van een generieke (gebiedsgerichte) omgevingsvergunning op basis van een SMP

In tegenstelling tot 'reguliere' omgevingsvergunningen wordt met een generieke omgevingsvergunning op voorhand toestemming verleend voor een onbepaald aantal werkzaamheden waarvan de specifieke details nog niet bekend zijn. Dit is mogelijk omdat door de onderbouwing met een SMP voor een groter gebied in beeld is gebracht met ecologisch onderzoek waar de essentiële functies (zoals grote verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden) zich bevinden van de betreffende soorten. Het uitgangspunt van een SMP is tevens dat door de (extra) maatregelen die volgen uit het SMP er een wezenlijke verbetering zal ontstaan voor de aanwezige beschermde soorten. Er worden als het ware ecologische plussen gecreëerd waarbij de knelpunten voor de soorten worden opgelost en kansen benut worden. Positieve maatregelen worden op basis van het SMP ook gerealiseerd bij werkzaamheden die zelfstandig beschouwd geen soorten raken, zoals natuurinclusieve nieuwbouw en natuurinclusieve renovatie op voor de soorten oninteressante plekken. Met de generieke gebiedsgerichte omgevingsvergunning op basis van een SMP ontstaat, doordat maatregelen altijd en (bijna) overal worden getroffen, een gebiedsdekkende verbetering voor de soorten. Doordat de plussen gelijk en voorafgaand aan andere (vooral ook kleinschalige) ruimtelijke ingrepen worden gerealiseerd, worden eventuele "minnen" vanuit die ingrepen (ruimschoots) ondervangen. Door de samenhangende en gebiedsdekkende beoordeling volgt het grote voordeel ten opzichte van het afzonderlijk beoordelen van individuele aanvragen van omgevingsvergunningen voor (vooral ook kleinschalige) ruimtelijke ontwikkelingen.

2.4 Toetsing omgevingsvergunningsvoorwaarden

We kunnen de omgevingsvergunning alleen verlenen als voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- b) er is een geldig wettelijk belang dat zwaarder weegt dan het beschermingsbelang van de soorten (belangenafweging);
- c) de activiteiten leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus en de gierzwaluw en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de kleine dwergvleermuis, de laatvlieger, de gewone grootoorvleermuis, de baardvleermuis, de tweekleurige vleermuis en de meervleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (ecologische beoordeling).

Hieronder leest u de toetsing en conclusies op deze voorwaarden.

a) Alternatievenafweging

Omschrijving van de alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

Locatie

De gebiedsbrede omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor de eerder beschreven ruimtelijke ingrepen, vaak in het kader van verduurzaming. In veel gevallen kunnen panden behouden blijven, maar zijn renovatiewerkzaamheden onvermijdelijk. Daarmee is er sprake van 'geen andere bevredigende oplossing' voor wat betreft de locatie van de werkzaamheden.

In sommige gevallen blijkt het niet mogelijk om bepaalde woningen of gebouwen te renoveren en is volledige sloop in combinatie met nieuwbouw noodzakelijk. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer de woningen zwaar verouderd zijn en niet meer voldoen aan de huidige levensstandaard, bij ernstige bouwkundige gebreken of bij gebrek aan ruimte binnen de gemeente (inbreidingslocaties). Ook in die gevallen is de ingreep plaatsgebonden en is het overwegen van een andere locatie niet van toepassing: hier is er dan sprake van 'geen andere bevredigende oplossing' voor wat betreft de locatie van de werkzaamheden.

Inrichting

Dankzij de resultaten uit de o-meting en de potentieanalyse kan er bij de ingrepen goed rekening gehouden worden met de beschermde soorten en functies. Bij de inrichting voor, tijdens en na uitvoering van werkzaamheden wordt hier optimaal rekening mee gehouden in de vorm van alternatieve voorzieningen en ecologische plussen. In de generieke werkprotocollen die bij dit SMP horen staat beschreven op welke manier in de inrichting rekening wordt gehouden met beschermde soorten en functies. De generieke werkprotocollen geven daarmee invulling aan de voorwaarden uit de Kennisdocumenten (BIJ12) [en beschikbare kennis en onderzoeksprotocollen voor de soorten waar geen kennisdocument voor aanwezig is]. Ten aanzien van de inrichting is zodoende alle beschikbare kennis voor een alternatieve afweging ingezet en is tot de best mogelijke inrichting gekomen.

Werkwijze

De werkzaamheden betreffen isolatiewerkzaamheden, onderhoudswerkzaamheden en, zoals hierboven aangegeven in sommige situaties, sloop en nieuwbouw. Vanwege de doelstellingen van de Klimaatwet en de verduurzamingsopgave uit de Nationale prestatieafspraken voor woningen is het noodzakelijk het woningbestand en andere gebouwen te isoleren en te renoveren. Daar waar dat niet mogelijk is, wordt gekozen voor sloop en nieuwbouw. De verduurzamingswerkzaamheden moeten op een kosten-efficiënte wijze en volgens nu geldende normen voor isolatie en bouweisen uitgevoerd worden. In de generieke werkprotocollen die bij dit SMP horen staat beschreven op welke manier in de werkwijze rekening wordt gehouden met beschermde soorten en functies. De generieke werkprotocollen geven daarmee invulling aan de voorwaarden uit de Kennisdocumenten (BIJ12) [en beschikbare kennis en onderzoeksprotocollen voor de soorten waar geen kennisdocument voor aanwezig is]. Ten aanzien van de werkwijze is zodoende alle beschikbare kennis voor een alternatieve afweging ingezet en is tot de best mogelijke werkwijze gekomen.

Planning

Dankzij de resultaten uit de o-meting en de potentieanalyse kan er bij de ingrepen goed rekening gehouden worden met de beschermde soorten en functies. Bij de planning van werkzaamheden wordt hier optimaal rekening mee gehouden. In de generieke werkprotocollen die bij dit SMP horen staat beschreven op welke manier in de planning rekening wordt gehouden met beschermde soorten en functies. De generieke werkprotocollen geven daarmee invulling aan de voorwaarden uit de Kennisdocumenten (BIJ12). Ten aanzien van de planning is zodoende alle beschikbare kennis voor een alternatieve afweging ingezet en is tot de best mogelijke planning gekomen.

Beoordeling van de alternatieven

Voor elke ruimtelijke ingreep die onder deze omgevingsvergunning valt, zal voor de best mogelijke locatie, inrichting, planning en werkwijze worden gekozen. Zo is er geen beter alternatief voor het uitvoeren van de aangevraagde werkzaamheden aan gebouwen in de gemeente, met gunstigere gevolgen voor de beschermde soorten.

Conclusie alternatievenafweging

Hiermee heeft u aangetoond dat er geen redelijke alternatieven zijn waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt en de doelstellingen van de ruimtelijke ingreep worden bereikt. De alternatievenafweging is voldoende onderbouwd. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een omgevingsvergunning in het kader van de Omgevingswet voor een flora- en fauna-activiteit.

b) Belangenafweging

Aangedragen belangen

We toetsen of de ruimtelijke ingreep nodig is op grond van een erkend belang zoals is vastgelegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Voor de huismus en de gierzwaluw heeft u de omgevingsvergunning aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 8.74j, eerste lid, onder b, aanhef en onder 4° (als primair belang) en onder 1° (als secundair belang), van het Besluit kwaliteit leefomgeving: "ter bescherming van flora en fauna" en "in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid".

Voor de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de kleine dwergvleermuis, de laatvlieger, de gewone grootoorvleermuis, de baardvleermuis, de tweekleurige vleermuis en de meervleermuis heeft u de omgevingsvergunning aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 8.74k, eerste lid, onder b, aanhef en onder 1° (als primair belang) en onder 3° (als secundair belang), van het Besluit kwaliteit leefomgeving: "in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats" en "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten".

Onderbouwing en beoordeling van belangen

Bescherming flora en fauna

U heeft aangegeven dat de werkzaamheden nodig zijn om de betreffende soorten op populatieniveau te beschermen.

Door de werkwijze uit het SMP te volgen worden niet één of enkele verblijfplaatsen of nestlocaties beschermd of gemitigeerd, maar wordt de 'staat van instandhouding' van populaties zo goed mogelijk gewaarborgd en zelfs verbeterd. De gemeente zet in op het versterken van biodiversiteit, verbeteren van leefgebieden en het vergroten van het aanbod nest- en verblijfplaatsen, waardoor populaties erop vooruit kunnen gaan. De monitoring vanuit het SMP is een vinger aan de pols en zorgt ervoor dat de effectiviteit van maatregelen duidelijk wordt of dat deze kunnen worden bijgesteld. Hiermee is het ook mogelijk om tijdig bij te sturen wanneer nieuwe kennis beschikbaar wordt en wanneer maatregelen onvoldoende blijken te werken. Door het toepassen van het SMP binnen de gemeente wordt er structureel aandacht gevraagd voor het beschermen van (bedreigde) soorten, hierdoor wordt substantieel bijgedragen aan de bescherming van de flora en fauna binnen de gemeente.

Voor een goede uitvoering van het SMP binnen de gemeente is het uiteraard van belang dat het SMP in het beleid is opgenomen en nog belangrijker, tot uitvoering komt. In allerlei beleidsstukken van de gemeente komt het versterken van biodiversiteit naar voren.

Het college van gemeente IJsselstein heeft het Convenant Toekomstbestendig Bouwen ondertekend en streeft hierbij minimaal het ambitieniveau 'brons' na. Dit wordt als minimale eis aan de projectontwikkelaars meegegeven. Eén van de zes thema's binnen dit convenant is 'natuurinclusiviteit en biodiversiteit'. Ook moet het plangebied, afhankelijk van de grootte (klein project, < 2.000 m²), hoogwaardig habitat voor ten minste gebouwbewonende soorten en één andere soortencategorie worden gerealiseerd. Bij een grootschalig project (> 2.000 m²) geldt de realisatie van een hoogwaardig habitat voor ten minste gebouwbewonende soorten en twee andere soortencategorieën. Daarnaast wordt een minimaal percentage groen geëist.

In het kader van de visie en uitvoeringsagenda worden de duurzaamheidseisen in relatie tot inkoop tegen het licht gehouden en waar mogelijk aangescherpt en uitgebreid. Gemeentemedewerkers werken met een leidraad om aanbestedingen te kunnen toetsen. Inschrijvers moeten, indien van toepassing, kunnen aantonen dat ze volgens de richtlijnen en werkprotocollen van het SMP gaan werken. Het gaat bijvoorbeeld om aanbestedingen voor het verder verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed.

In 2020 is de Natuurkaart en in 2021 is de Integrale Visie Openbare Ruimte 2021-2031 (IVOR) vastgesteld. Ook is de Visie en Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie 2023-2028 in IJsselstein opgesteld. Daarop volgend is in 2024 het bomenbeleid ontwikkeld. In al deze beleidsstukken komt het versterken van de biodiversiteit naar voren als een belangrijke opgave en hier zijn ook doelstellingen aan gekoppeld.

Er wordt gestreefd naar diversiteit aan beplanting en het verbeteren van bestaande natuurroutes. Het uitgangspunt is dat, wanneer bomen of bosjes vervangen moeten worden, deze daar waar mogelijk vervangen worden door inheemse soorten. Het groen gaat waar mogelijk extensiever beheerd worden, waardoor meer biodiversiteit gecreëerd wordt. Er wordt ingezet op het behalen van onder andere onderstaande doelen die de biodiversiteit ten goede komen:

- Om ecologische waarde te vergroten wordt in de randzones natuurlijk groen, ruigere beplanting, toegepast.
- Het aandeel 'extensief beheerd gras' is toegenomen ten opzichte van 2023.
- Er is eind 2025 minstens 1 are verharding omgevormd naar groen.
- Er worden gebieden aangewezen voor ecologisch beheer (met name bermen).
- Verbeteren van bestaande natuurroutes, ecologische hoofdstructuren.

- Projectontwikkelaars moeten minimaal aan de gestelde eisen vanuit het Convenant Toekomstbestendig Bouwen, niveau brons voldoen.

Door uitvoering te geven aan bovengenoemd beleid in de gemeente worden ecologische plussen gecreëerd. Zowel door het verbeteren van het leefgebied als door het vergroten van het aanbod verblijfplaatsen en nestlocaties en het verbeteren van de mogelijkheden tot migratie (connectiviteit).

Vogels, vleermuizen en andere soorten zijn afhankelijk van geschikt leefgebied. Veel groen in de bebouwde omgeving heeft een positief effect op het voedselaanbod, schuilplekken en veilige vliegroutes. Vanuit het groenbeleid en beleid klimaatadaptatie worden gerichte maatregelen genomen om de gevolgen van klimaatverandering tegen te gaan. Onder andere onderstaande punten verbeteren het leefgebied van diverse soorten:

- Voor het vasthouden van water en het tegengaan van hitte wordt binnen het uitvoeringsprogramma 'Visie en Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie 2023-2028' ingezet op het realiseren van extra groen, zoals het creëren van extra groenvakken. Dit komt de biodiversiteit ten goede. Ook wordt er zinloze verharding omgevormd naar groen.
- In 2022 werden met de actie NK Tegelwippen in IJsselstein 74.000 tegels gewipt. Komende jaren gaat hier weer verder op ingezet worden.
- Het vergroenen van schoolpleinen en bedrijventerreinen wordt gestimuleerd. Hier zal actief over gecommuniceerd worden.
- In samenwerking met woningbouwcorporatie(s) worden meekoppelkansen onderzocht, zoals de aanleg van geveltuinen.
- Bewoners worden gestimuleerd te vergroenen; er wordt subsidie voor sedumdaken en geveltuinen beschikbaar gesteld.
- Over 10 jaar heeft IJsselstein een gezond en divers bomenbestand. De focus ligt op het onderhouden en verduurzamen van het bestaande areaal, het versterken van het bomenareaal en het beschermen van waardevolle bomen. Kwaliteit gaat boven kwantiteit. Er worden alleen bomen vervangen, die door een sterk teruglopende conditie of vanwege veiligheidsoverwegingen niet meer duurzaam te beheren zijn.

Het vergroten van het aanbod nest- en verblijfplaatsen voor beschermde soorten maakt dat er ruimte gecreëerd wordt voor populaties om te groeien. Er zijn verschillende situaties waar er goede gelegenheden zijn om dit aanbod te vergroten, ook voor andere soorten dan de SMP-soorten. Bij andere initiatiefnemers dan de gemeente zelf, wordt door middel van communicatie gestimuleerd om dit aanbod te vergroten. Waar de gemeente zelf direct invloed heeft, zoals bij renovaties en onderhoud van gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed, geeft de gemeente het goede voorbeeld. Onderstaande punten worden, zoveel mogelijk, toegepast:

- Naast de benodigde mitigatie voor SMP- soorten bij ingrepen aan gebouwen (met potentie op SMP soorten) meer voorzieningen realiseren dan strikt noodzakelijk.
- Gebouwen met lage potentie bij renovatie juist geschikt maken voor soorten door voorzieningen aan te brengen (bijv. toegankelijk dak of spouw, ingebouwde kasten, etc).
- Aanbrengen van diversiteit aan voorzieningen, die ook geschikt zijn voor niet-SMP-soorten (bijvoorbeeld nestkast voor spreeuw of zwarte roodstaart).
- Natuurinclusieve nieuwbouw, bij nieuwbouw zorgen voor (royale) gelegenheid voor verblijfplaatsen voor (SMP)-soorten. Bijvoorbeeld toegankelijke spouw en dak, groene omgeving voor huismus.

Daarnaast heeft het college in augustus 2024 het convenant Schoon en Emissieloos bouwen ondertekend. Focus van het convenant is geleidelijke overgang naar emissievrij, waarbij de kleinste machines als eerste volledig duurzaam worden. Het naleven zal op den duur een positief effect hebben op de biodiversiteit. Bij sloop/nieuwbouw en renovatieprojecten zullen aannemers gevraagd worden uitstootvrije machines in te zetten. Zo mogelijk gaat dit ook een vereiste worden bij aanbestedingen. Er wordt aangehaakt bij bestaande en nieuwe initiatieven, waarbij de SMP uitgangspunten worden meegenomen om plussen te creëren en kansen te benutten. Onderstaande ambities om ecologische plussen te creëren, moeten nog verder worden uitgewerkt en afgestemd:

- Het stimuleren en faciliteren van klimaatadaptieve maatregelen, zoals groene daken en vergroenen van bedrijventerreinen (uitvoeringsagenda Economische Visie).
- Het toepassen van vleermuisvriendelijke verlichting.
- Het realiseren van natuurinclusieve kleine bouwwerken, zoals transformatiehuisjes en middenspanningsruimtes.

Verdere onderbouwing is te vinden in hoofdstuk 9 van het SMP.

Volksgezondheid en openbare veiligheid

U heeft daarnaast aangegeven dat de werkzaamheden nodig zijn voor het verwijderen van asbest en verbeteren van woonklimaat.

Verschillende ingrepen aan gebouwen zullen uitgevoerd moeten worden in het kader van de volksgezondheid. Dat geldt vooral voor oudere gebouwen. In veel woningen die tot de jaren tachtig gebouwd zijn, zijn asbesthoudende materialen gebruikt. Asbest vormt een gevaar voor de volksgezondheid wanneer dit vrijkomt. Het inademen van asbestvezels kan leiden tot verschillende soorten kankers of stoflongen. Vooral de niet hechtgebonden toepassingen of toepassingen van hechtgebonden asbestvezels in daken vormen een risico. Hechtgebonden asbesttoepassingen in het dak komen na verloop van tijd vrij door verwerking.

Een slecht leefklimaat in woningen kan een risico vormen voor de volksgezondheid. Veel oudere woningen zijn slecht geïsoleerd of ventileren onvoldoende. Hierdoor kan doorslag van vocht ontstaan, waardoor verschillende gezondheidsklachten kunnen optreden. Die problemen worden mogelijk ten dele veroorzaakt door schimmels of huisstofmijt. Aan de andere kant kan een te droge woning ook tot problemen leiden. Het verbeteren van het binnenklimaat in woningen is dan ook een van de speerpunten van de Nationale aanpak Milieu en Gezondheid van het RIVM. Grootschalige woningverbetering wordt gestimuleerd waardoor de woningen beter geïsoleerd en geventileerd worden. Hieruit blijkt dat het belang volksgezondheid op de ingrepen van toepassing is.

Dwingende reden groot openbaar belang

Ten slotte heeft u aangegeven dat de werkzaamheden van renovatie en sloop en nieuwbouw helpen om de verduurzamingsopgave van de Klimaatwet na te komen. Het isoleren van woningen heeft niet alleen een gunstige werking op het leefklimaat, maar zorgt er ook voor dat woningen energiezuiniger worden. Renovatie en sloop met nieuwbouw helpen de afspraken over de verduurzamingsopgave van het Lente-akkoord na te komen. Bovendien leidt de uitstoot van CO₂ tot klimaatverandering, met een scala van negatieve gevolgen, zoals een verhoogde kans op extreem weer en zeespiegelstijging. Het is dus noodzakelijk dat er maatregelen genomen worden die de CO₂-uitstoot beperken: verduurzamingsmaatregelen aan woningen zoals het installeren van zonnepanelen en warmtepompen, het isoleren van woningen en van het gas af.

Daarnaast is het wettelijk verplicht om (woning)onderhoud te plegen, waardoor de woningcorporaties genoodzaakt zijn om onderhoudswerkzaamheden uit te voeren. Dwingende redenen van groot openbaar belang zijn dus eveneens van toepassing op de ingrepen.

In het Nationaal Klimaatakkoord in 2019 is afgesproken om in 2050 geen aardgas meer te gebruiken. Om dit te realiseren is lokaal beleid opgesteld. Gemeente IJsselstein heeft in 2021 de Transitie Visie Warmte vastgesteld met oplossingsrichtingen om hier te komen. Hieruit is een aanpak met uitvoeringsplannen ontwikkeld op weg naar een aardgasvrij IJsselstein. Onderdeel daarvan is het stimuleren van grootschalige isolatie van particuliere woningen. Dit gebeurt onder andere vanuit het Nationaal Isolatie Programma. Hierbij is er in de communicatie veel aandacht voor de bescherming van gebouwbewonende soorten en het belang van natuurvriendelijk verduurzamen.

We hebben uw onderbouwing van de belangen beoordeeld. Uit de onderbouwing en de stukken blijkt dat er inderdaad sprake is van bescherming van flora en fauna, verbeteren van de volksgezondheid en verduurzaming van de woningen.

Conclusie belangenafweging

Hiermee heeft u aangetoond dat de ruimtelijke ingreep nodig is vanwege een wettelijk erkend belang. Het belang van de ingreep weegt in dit geval zwaarder dan het beschermingsbelang van de gierzwaluw, de huismus, de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de kleine dwergvleermuis, de laatvlieger, de gewone grootoorvleermuis, de baardvleermuis, de tweekleurige vleermuis en de meervleermuis, waarvoor voldoende maatregelen worden getroffen. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een omgevingsvergunning in het kader van de Omgevingswet voor een flora- en fauna-activiteit.

c) Ecologische beoordeling

Uitgevoerd onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht of laten onderzoeken op de aanwezigheid van beschermde soorten. U heeft ook onderzocht of laten onderzoeken welk effect de ruimtelijke ingreep heeft op de aanwezige beschermde soorten en deze onderzoeken aangeleverd bij de aanvraag. Op basis van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht hebben we ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologisch onderzoek.

Onderzoeksresultaten: aanwezige beschermde soorten

- Huismus

De huismus is in het plangebied aangetroffen. In totaal zijn in de gemeente 290 nesten van huismus en 45 mogelijke nesten van huismus aangetroffen. Hierbij zitten onder andere waarnemingen van baltsende mannetjes in de struiken en bomen waarbij de mogelijke nestlocatie in het gebouw niet met zekerheid kon worden vastgesteld. Het is aannemelijk dat er op die locatie daadwerkelijk een nestlocatie aanwezig is in het betreffende gebouw. De nestlocaties zijn verspreid over IJsselstein aangetroffen, maar clusters beperken zich vooral tot het noordwesten en zuidwesten van IJsselstein. Het algemene beeld van de vindplaatsen van huismussen is over geheel IJsselstein gelijk. Huismusnesten zijn voornamelijk gevonden in huizen met bakstenen muren en pannendaken. Er werden over het algemeen minder huismusnesten waargenomen op industrieterreinen, gerenoveerde wijken en in nieuwbouwwijken. In de nieuwbouwwijk ten zuidwesten van IJsselstein werden huismusnesten aangetroffen op minder algemene locaties. Zo werden huismussen aangetroffen in openingen bij kozijnen, openingen van regenpijpen, onder daklijsten en in openingen in de muur.

De woningen in deze omgeving hebben geen pannendaken, waardoor ze op het eerste oog minder geschikt lijken voor huismus. Op basis van de aangetroffen nestlocaties (290) en de mogelijke nestlocaties (45) zijn er 335 broedparen van de huismus in de gemeente. Omdat huismus meerdere legsels per jaar heeft en altijd een onzekerheid in de waargenomen aantallen nesten wordt verwacht dat de populatie bestaat uit ongeveer 300-350 broedparen van de huismus.

- Gierzwaluw

De gierzwaluw is in het plangebied aangetroffen. In totaal zijn er 95 nestlocaties en 47 mogelijke nestlocaties van gierzwaluw aangetroffen. Nesten werden vooral aangetroffen in het noordwesten van IJsselstein. Daarnaast bevinden zich kleine groepjes nestlocaties in het oosten en midden van IJsselstein. Het algemene beeld van de vindplaatsen van gierzwaluwen is in de gemeente gelijk. Gierzwaluwnesten zijn voornamelijk gevonden in woningen met pannendaken. Bij dit type woning bevinden de nesten zich voornamelijk op de kopgevels onder de kantpannen/nokpan. Andere invlieglocaties die zijn gevonden, zijn: bij raamkozijnen, achter boeiboorden, in een scheur in een bakstenen muur of onder overstek op bakstenen muren. Dit komt overeen met de verwachtingen. Opvallend is dat in het zuiden (nieuwbouwwijk) van IJsselstein en rondom industriegebieden (zuidoosten) weinig nestlocaties werden waargenomen. In het noordoosten, oosten en midden van IJsselstein werden ook weinig tot geen clusters aangetroffen. Op basis van de aangetroffen nestlocaties wordt het aantal broedparen van de gierzwaluw geschat op 142 (284 individuen). Aangezien er altijd een onzekerheid in de waargenomen aantallen nesten is en een deel van de populatie geen paar vormt, wordt verwacht dat de populatie bestaat uit ongeveer 250-350 individuen.

- Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In de zomermaanden (mei tot juli) zijn 65 zomerverblijfplaatsen van de soort aangetroffen. Daarnaast zijn 17 kraamverblijfplaatsen en 5 mogelijke kraamverblijven vastgesteld, verspreid door de gemeente. Het aantal gewone dwergvleermuizen dat geteld werd varieerde van 1 tot 80 dieren per kraamverblijfplaats. Kraamverblijfplaatsen zijn gevonden in woonhuizen opgebouwd uit bakstenen muren met spouwmuur. Enkele kraamverblijfplaatsen zijn aangetroffen in meerlaagse appartementenwoningen met een plat dak en een open spouw. Ook zijn kraamverblijfplaatsen aangetroffen bij gevelbetimmering en een inbouw- en opbouw-vleermuiskast. Naar schatting zijn er in de gemeente ongeveer 15 kraamkolonies aanwezig. In de gemeente zijn er op drie locaties (massa)winterverblijfplaatsen en op 2 locaties een mogelijke (massa)winterverblijfplaats aangetroffen, deze bevinden zich bij kerken in de binnenstad en ten noorden van het centrum.

In de gemeente zijn 15 kraamkolonies aangetroffen. Wanneer uitgegaan wordt van een gemiddelde koloniegrootte van 88 vrouwtjes (overeenkomstig advies Pré-SMP provincie Utrecht, 2020) wordt uitgegaan van een populatie volwassen vrouwtjes van 1320. Bij geslachtsverhouding van 1:1 is de berekende populatieomvang 2640 volwassen individuen. Hier zit een grote marge in, de populatie volwassen dieren wordt geschat op een aantal tussen de 2400-2800.

- Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In totaal is de soort meerdere keren foeragerend en overvliegeng waargenomen. Er is tijdens onderzoek in het najaar één paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis aangetroffen. De ruige dwergvleermuis is een migrerende soort die enkel tijdens de migratieperiode wijdverspreid in Nederland voorkomt. De soort is variabel qua gedrag waardoor het moeilijk is om een inschatting te maken van de populatiegrootte van de ruige dwergvleermuis.

- Kleine dwergvleermuis

De kleine dwergvleermuis is niet in het plangebied aangetroffen. De aanwezigheid van kraamverblijfplaatsen van deze soort in gebouwen is redelijkerwijs niet te verwachten omdat deze dan tijdens het onderzoek wel aangetroffen zouden zijn. Gezien de uitbreidende verspreiding en de NDFF waarnemingen in de provincie, komt naar verwachting deze soort wel voor binnen de gemeente. Een verblijfplaats in woningen binnen het plangebied is niet uit te sluiten omdat bekend is dat deze soort hiervan gebruik kan maken.

- Gewone grootoorvleermuis

De gewone grootoorvleermuis is gedurende het batdetector onderzoek niet vastgesteld in de gemeente IJsselstein. De soort is wel tijdens het onderzoek in het najaar aangetroffen op de zolder van de Oude Nicolaaskerk. Tevens zijn er uitwerpselen aangetroffen in de Sint-Nicolaasbasiliek. Gezien de verspreiding, algemeenheid van de soort in Nederland en de NDFF waarnemingen in de gemeente en de directe omgeving, komt naar verwachting deze soort dan ook voor binnen de gemeente. Op basis van andere waarnemingen in Nederland is bekend dat deze soort ook gebruikmaakt van spouwmuren als verblijfplaats. Daarom is een verblijfplaats in woningen binnen het plangebied niet uit te sluiten.

- Laatvlieger

De laatvlieger is in het plangebied aangetroffen. Er zijn vijf zomerverblijfplaatsen van laatvlieger aangetroffen. Twee verblijfplaatsen zijn aangetroffen door onderzoekers op de fiets met een batdetector. Drie verblijfplaatsen zijn aangetroffen door het telemetrie onderzoek. Naast de 5 aangetroffen zomerverblijfplaatsen is één zomerverblijfplaats uit de NDFF gegevens bekend. Tevens is er een mogelijke winterverblijfplaats van laatvlieger aanwezig bij de Sint Nicolaasbasiliek. Acht dieren werden gedurende het middernachtzwermen rond de kerk waargenomen. Daarnaast zijn bij de zoldertellingen sporen van laatvlieger aangetroffen bij de Sint Nicolaaskerk en de Sint Nicolaasbasiliek. Aan de hand van de sporen is onduidelijk welke functie de kerken voor laatvlieger hebben. Verblijfplaatsen zijn gevonden in woonhuizen opgebouwd uit bakstenen muren met een spouwmuur en pannendaken. Veelal worden de invliegopeningen gevonden bij de kantpannen of de nokpannen. Eenmaal werd een laatvlieger in het najaar aangetroffen bij een opening van een appartementengebouw nabij een kozijn. Veel waarnemingen van foeragerende en overvliegende laatvliegers zijn gedaan het noordwesten van IJsselstein. De schatting van de populatiegrootte in IJsselstein is op basis van de aangetroffen dieren geschat op 20 laatvliegers.

- Baardvleermuis

De baardvleermuis is niet in het plangebied aangetroffen. De aanwezigheid van kraamverblijfplaatsen van deze soort in gebouwen is redelijkerwijs niet te verwachten, deze waren anders wel tijdens het onderzoek in de kraamperiode aangetroffen. Gezien de verspreiding en de NDFF waarnemingen in de provincie, komt naar verwachting deze soort dan ook voor binnen de gemeente. Een verblijfplaats van de soort binnen woningen in de gemeente is niet uit te sluiten.

- Tweekleurige vleermuis

De tweekleurige vleermuis is niet in het plangebied waargenomen. Waarnemingen in de NDFF laten zien dat er een kraamverblijfplaats bekend is in Maarssenbroek. Daarnaast zijn er op verschillende locaties in de provincie verzwakte tweekleurige gevonden. Gezien de korte afstand van de locaties waar de soort is vastgesteld, kan het aannemelijk gemaakt worden dat als de soort er nu nog niet zit, deze wel binnen de looptijd van de vergunning zich kan vestigen in de gemeente. Daarom gaan we voor de looptijd van de vergunning ervanuit dat deze soort dan ook voorkomt binnen de gemeente.

- Meervleermuis

De meervleermuis is gedurende het detector onderzoek niet waargenomen. Wel werden enkele opnames gemaakt op de luisterkastjes langs de Hollandsche IJssel. Vanwege het ontbreken van grotere groepen meervleermuizen wordt aangenomen dat er geen kraamverblijfplaatsen van meervleermuis in de gemeente aanwezig zijn, maar dat zomerverblijfplaatsen van meervleermuis niet uit te sluiten zijn. Wel zijn er in de directe omgeving op 10 a 14 kilometer afstand kraamverblijfplaatsen en mannenverblijfplaatsen van de soort bekend. Gezien de korte afstand waarin de soort aanwezig is, de enorme homerange van de soort en recente waarnemingen in IJsselstein is het aannemelijk dat de soort is gevestigd in IJsselstein. Daarom wordt, ondanks het ontbreken van verblijfplaatsen er voor de looptijd van het SMP vanuit gegaan dat deze soort zich vestigt binnen de gemeente. Daarom gaan we voor de looptijd van de vergunning ervanuit dat deze soort dan ook voorkomt binnen de gemeente.

Staat van instandhouding

Huismus

De huismus komt in vrijwel heel Nederland voor (Kennisdocument huismus. BIJ12, versie 2.0 - 2022). De huismussenpopulatie werd in 2017 tussen de 600.000 en 1 miljoen broedparen geschat. Sinds midden jaren tachtig is de landelijke populatie huismussen met ruim 60% afgenomen, met een significante afname in de jaren negentig (Broedvogels in Nederland in 2017. Boele et al, 2019).

Het Netwerk Ecologische Monitoring geeft in recente metingen een stabiele huismussenpopulatie sinds het jaar 2000 weer (Broedvogels in Nederland in 2020. Boele et al, 2022). Gegevens van het Punt Transect Tellingen Project tonen echter een lichte afname (Huismus en Ringmus in Nederland meer dan 40 jaar gevolgd. Van Manen, 2020).

De kwaliteit van het leefgebied van de huismus is de afgelopen jaren afgenomen door onder andere renovatie en isolatie van gebouwen, een kleiner voedselaanbod, minder beschutting (Kennisdocument huismus. BIJ12, versie 2.0 - 2022) en roofdieren (Kennisdocument huismus. BIJ12, versie 1.0 - 2017).

Sovon Vogelonderzoek Nederland beoordeelt de landelijke staat van instandhouding van de huismus als zeer ongunstig (Staat van instandhouding van soorten van de Vogelrichtlijn zonder instandhoudingsdoelen in Natura 2000-gebieden. Foppen R. & Vogel R., 2022). Logemann et al (Factsheets voor 25 soorten, 2018) beoordelen de landelijke staat van instandhouding als ongunstig – ontoereikend.

De trend in verspreiding en populatie van de huismus in de provincie Utrecht is nog onbekend, maar er zijn geen directe redenen aan te nemen dat deze afwijken van de trends van geheel Nederland

Voor de lokale staat van instandhouding geeft u aan:

“De huismus komt verspreid voor in de gehele gemeente met duidelijke concentraties in bepaalde straten. Er is geen reden om aan te nemen dan de verspreiding plaatselijk verschilt van de landelijke verspreiding. In dit onderzoek zijn 290 nesten van huismus en 45 mogelijke nesten van huismus aangetroffen. Dit samen komt neer op een dichtheid van ongeveer 51 broedparen per km². De dichtheid aan nesten in de gemeente IJsselstein is hoger dan het landelijk gemiddelde. Echter aangezien bij dit landelijk gemiddelde ook “niet bebouwd gebied” als weilanden en bossen worden meegenomen, waar weinig geschikt habitat voor huismussen is, zou in stedelijk gebied als IJsselstein een hogere concentratie nesten worden verwacht.”

Gierzwaluw

In de broedperiode is de gierzwaluw een algemeen voorkomende soort in Nederland, waarbij ze voornamelijk in stedelijk gebied aanwezig kunnen zijn (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al, 2018). De aantallen en aantalsontwikkelingen van gierzwaluwen zijn momenteel onduidelijk. Er wordt geschat dat het aantal broedparen tussen de 45.000 en 70.000 ligt (Gierzwaluw. Stats.sovon.nl. Sovon, 2022). Dit komt neer op een dichtheid van 0,9-1,8 broedende dieren per km². Dit komt neer op 20.000 tot 30.000 broedparen, en dus een dichtheid van 0,45 tot 0,9 nesten per km². Vanaf 2007 is de broedpopulatie van de gierzwaluw significant afgenomen (Broedvogels in Nederland in 2020. Boele et al, 2022). De gierzwaluw gebruikt vaak jaren achtereen dezelfde nestplaats (Kennisdocument gierzwaluw. BIJ12, versie 1.0 - 2017), maar is een mobiele soort die zich door heel Nederland verspreidt. Het verspreidingsgebied is hierdoor beoordeeld als gunstig (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al, 2018).

Woningrenovatie, nieuwbouw en het Bouwbesluit-verbod van openingen (zoals stootvoegen) in woningen hebben invloed op het aantal nestgelegenheden voor gierzwaluwen. Hierdoor is de kwaliteit van het leefgebied afgenomen (Kennisdocument gierzwaluw. BIJ12, versie 1.0 - 2017).

Sovon Vogelonderzoek Nederland beoordeelde de landelijke staat van instandhouding van de gierzwaluw in 2013 nog als gunstig (Het belang van Nederland buiten de Ecologische Hoofdstructuur voor soorten van de Vogelrichtlijn en van bijlage V van de Habitatrichtlijn. Vogel et al, 2013). Logemann et al (Factsheets voor 25 soorten, 2018) beoordelen de landelijke staat van instandhouding vijf jaar later als ongunstig – ontoereikend.

De trend in verspreiding en populatie en de staat van instandhouding van de gierzwaluw in de provincie Utrecht zijn onbekend, maar er zijn geen redenen om aan te nemen dat deze afwijken van de beoordeling van geheel Nederland.

Voor de lokale staat van instandhouding geeft u aan:

“In dit onderzoek zijn verspreid over de hele gemeente 95 nestlocaties en 47 mogelijke nestlocaties van gierzwaluw gevonden. Samen komt dit neer op een dichtheid van 21,6 nestlocaties per km². Er is geen reden om aan te nemen dat de lokale (gemeentelijke) staat van instandhouding afwijkt van de landelijke en regionale staat van instandhouding.”

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is de meest voorkomende vleermuis in Nederland (Kennisdocument gewone dwergvleermuis. BIJ12, versie 1.0 - 2017). De populatieomvang van de gewone dwergvleermuis wordt geschat op 300.000 tot 600.000 dieren (Vleermuizen. Limpens en Thissen, 2014. In Wot-rapport 124, 2014). Dit komt neer op een dichtheid van 9-18 dieren per km². Over de periode 2015-2020 lijkt er een matige toename te zijn in het aantal waarnemingen van gewone dwergvleermuis. De populatietrend wordt geschat op een toename van ongeveer 3% (Netwerk Ecologische Monitoring 2021 in Telganger November 2021). Bijna de gehele oppervlakte van Nederland kan gezien worden als verspreidingsgebied voor de gewone dwergvleermuis (Gewone dwergvleermuis. Verspreidingsatlas.nl, 2022).

De gewone dwergvleermuis is voor zijn leefgebied afhankelijk van gebouwen met invliegopeningen (open spouwmuren) en van voldoende voedselaanbod. In de periode 2008-2018 is het aantal van deze gebouwen min of meer gelijk gebleven (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al, 2018). Isolatiewerkzaamheden zorgen voor een verbetering van de energieprestaties van gebouwen, maar ook voor een aantasting van de verblijfplaatsen en daarmee het leefgebied van de gewone dwergvleermuis.

De landelijke staat van instandhouding wordt door Logemann et al (Factsheets voor 25 soorten, 2018) momenteel beoordeeld als ongunstig - ontoereikend, maar gunstig als genoeg mitigerende maatregelen genomen worden. De Zoogdiervereniging beoordeelt de staat van instandhouding als onbekend, met de laatste update van 2018 (Gewone dwergvleermuis. Zoogdiervereniging.nl, 2018).

De landelijke staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis is onbekend. De trend en staat van instandhouding voor de gewone dwergvleermuis in de provincie Utrecht is eveneens onbekend.

Voor de lokale staat van instandhouding geeft u aan:

“De gewone dwergvleermuis komt verspreid voor in de gehele gemeente. In dit onderzoek zijn van gewone dwergvleermuis 17 kraamverblijfplaatsen binnen, en 5 mogelijke kraamverblijfplaatsen binnen het onderzoeksgebied aangetroffen. Dit samen komt neer op een dichtheid van 3,3 kraamverblijfplaatsen per km².”

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis trekt van het ene leefgebied naar het andere. Deze vleermuissoort verblijft voornamelijk tijdens de paarperiode en winterperiode in Nederland (Migration periods of the Natusius' pipistrelle *Pipistrellus nathusii* in the Netherlands. Jonge Poerink en Dekker, 2019). De populatieomvang van de ruige dwergvleermuis is door gebrek aan data moeilijk te schatten. De meest recente schatting is gebaseerd op de jaren 2012-2017 en telt 4.000 tot 400.000 individuen (Soortenverslag 131. Cdr.eionet.europa.eu, 2022) Tussen 2015 tot 2020 is de populatietrend onzeker, maar niet negatief (Netwerk Ecologische Monitoring 2021 in Telganger November 2021). Het verspreidingsgebied van de ruige dwergvleermuis is vrijwel heel Nederland, met een hogere concentratie in Noordwest-Nederland (Kennisdokument ruige dwergvleermuis. BIJ12, versie 1.0 - 2017).

Ruige dwergvleermuizen overwinteren in boomholten, achter boomschors, in stapels brandhout, houtloodsen, spouwmuur en achter stootvoegen van gebouwen (Kennisdokument ruige dwergvleermuis. BIJ12, versie 1.0 - 2017). De Zoogdiervereniging beoordeelt het leefgebied van de ruige dwergvleermuis als gunstig, maar geeft wel aan dat ruige dwergvleermuis kwetsbaar is voor de gevolgen van de energietransitie (Advies agendabepaling monitoring en onderzoek aan vleermuizen in het kader van de energietransitie. Schillemans et al, 2021).

De Zoogdiervereniging beoordeelt de landelijke staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis als matig ongunstig in de laatste update van 2018 (Ruige dwergvleermuis. Zoogdiervereniging.nl, 2022). De ruige dwergvleermuis is algemeen verspreid in de provincie Utrecht. Er zijn in tijdens de inventarisaties door de gehele gemeente waarnemingen gedaan van ruige dwergvleermuis. Exacte informatie over regionale en lokale verspreiding van de ruige dwergvleermuis zijn onbekend in de gemeente IJsselstein.

Kleine dwergvleermuis

De kleine dwergvleermuis lijkt een trekkende vleermuissoort, maar er ontbreekt nog veel informatie over deze soort, die relatief nieuw is voor Nederland. Uit beperkt ringonderzoek blijkt dat de dieren tussen de 150 en 775 kilometer afleggen. In Nederland zijn twee kraamkolonies bekend. Er is geen berekening van de landelijke populatie bekend. Kleine dwergvleermuis is nog zeer beperkt vastgesteld in Nederland. Er zijn wel enkele waarnemingen in Utrecht bekend, ook in de gemeente IJsselstein.

De kleine dwergvleermuis maakt gedurende het hele jaar gebruik van gebouwen als verblijfplaats en vertoont veel overeenkomsten met de gewone dwergvleermuis. Informatie over regionale en lokale verspreiding van de kleine dwergvleermuis zijn onbekend in de gemeente.

Gewone grootoorvleermuis

Er is geen wetenschappelijk goed onderbouwde schatting van de populatiegrootte van de gewone grootoorvleermuis. In de recente rapportage over de implementatie van de Europese Habitatrichtlijn werd de populatieomvang tussen de 6.000 en 11.000 individuen geschat (European Environmental Agency, 2019). Er zijn van de soort alleen gegevens vanuit het NEM-meetprogramma Wintertellingen beschikbaar (Telganger, Zoogdierverseniging, 2023).

De gewone grootoorvleermuis is een soort die zowel in de zomer (tot ongeveer 3 kilometer) als tussen zomer- en wintergebied (tot ongeveer 10 kilometer), betrekkelijk kleine afstanden aflegt. Dit betekent dat de dieren die in de winter verblijven waargenomen worden over het algemeen uit de directe omgeving van zo'n verblijf komen. Voor de gewone grootoorvleermuis mag daarom aangenomen worden dat de winterdata relatief representatief zijn voor de zomerpopulatie (Factsheets voor 24 soorten, Zoogdierverseniging, 2019). De trend van de populatie geeft sinds het begin (1999) van het NEM-meetprogramma Wintertellingen een matige toename weer (European Environmental Agency, 2019). Voor de laatste 10 jaar laten de meetgegevens een matige afname zien. De trend wordt daarom beoordeeld als verslechterend (Logemann et al., Factsheets voor 25 soorten, 2018).

De gewone grootoorvleermuis maakt voor haar kraamverblijven vooral gebruik van oude bomen in lanen, op landgoederen en in parken, en van kerkzolders en andere gebouwen. De oude laanbomen verdwijnen steeds meer. Ook de renovatie van kerkzolders, de stikstofreductiemaatregelen en het onderhoud aan gebouwen, het weren van vogels, het verdwijnen van kleinschalige agrarische bedrijven en de restauratie van historische gebouwen leiden tot een verlies aan verblijfplaatsen (Factsheets voor 24 soorten, Zoogdierverseniging, 2019). De gewone grootoorvleermuis gebruikt lijnvormige elementen voor de dagelijkse trek tussen verblijfplaatsen en voedselgebieden. Singels en houtwallen die verdwijnen en leefgebied en vliegroutes die onderbroken en te veel verlicht worden, kunnen een negatieve impact hebben op de gewone grootoorvleermuis. De kwaliteit van het leefgebied wordt daarom als 'ongunstig-ontoereikend' ingeschat (Factsheets voor 24 soorten, Zoogdierverseniging, 2019).

De landelijke staat van instandhouding wordt door Logemann et al. (Factsheets voor 25 soorten, 2018) momenteel beoordeeld als ongunstig - ontoereikend. De Zoogdierverseniging beoordeelt de staat van instandhouding als matig ongunstig, met de laatste update van 2018 (Gewone grootoorvleermuis. Zoogdierverseniging.nl, 2018).

Op regionaal en plaatselijk niveau gelden deze bedreigingen voor de soort ook. De gewone grootoorvleermuis is algemeen verspreid in de provincie Utrecht. Bij de kerkzoldertellingen is één gewone grootoorvleermuis waargenomen, het gaat hierbij om één zomerverblijfplaats. Op basis van sporen is er een tweede zomerverblijfplaats en één kraamverblijfplaats vastgesteld.

Laatvlieger

De laatvlieger is een algemene vleermuissoort die vrijwel overal in Nederland wordt aangetroffen (Verspreidingsatlas, 2023). Er is geen wetenschappelijk goed onderbouwde schatting van de populatiegrootte van de laatvlieger.

Op basis van nog onvolledige gegevens wordt uitgegaan van een populatiegrootte van 10.000 tot 40.000 dieren (Factsheets voor 25 soorten, 2018). De laatvlieger heeft een matig negatieve populatieontwikkeling met een afname van ongeveer 5% per jaar over de periode 2015-2020 (Telganger, Zoogdierverseniging, 2021).

Laatvliegers bewonen een netwerk van verschillende huizen die op een afstand van maximaal enkele honderden meters van elkaar liggen. De jachtgebieden liggen in een straal van 1 tot 5 kilometer rondom de kolonie. De soort kan zich incidenteel tot 4,5 kilometer afstand verplaatsen (Zoogdierverseniging, 2022).

De laatvlieger staat op de Rode Lijst vermeld als kwetsbaar (Rode Lijst, 2020). De Zoogdierverseniging beoordeelt de staat van instandhouding van de laatvlieger als matig ongunstig, met de laatste update van 2018 (Zoogdierverseniging, 2018).

Bij het onderzoek in het kader van dit SMP zijn er vijf zomerverblijfplaatsen en een winterverblijfplaats vastgesteld. Informatie over regionale en lokale verspreiding van de laatvlieger is onbekend in de gemeente, de soort. Op basis van de onderzoeksgegevens is het onbekend of op regionale en lokale schaal er een voldoende groot aantal dieren is voor een levensvatbare populatie.

Baardvleermuis

Van baardvleermuis is geen exacte berekening van de landelijke populatie bekend. Baardvleermuis komt in Nederland voor in de buurt van de kust en in kleinschalige landschappen. Voor de periode 2013-2018 wordt in De Nederlandse Vogel- en habitatrichtlijnrapportage (2019) vermeld dat staat van instandhouding ten aanzien van het verspreidingsgebied van de baardvleermuis gunstig is en ten aanzien van de populatie matig ongunstig. Informatie over regionale en lokale verspreiding van de baardvleermuis zijn onbekend in de gemeente.

Tweekleurige vleermuis

Van de tweekleurige vleermuis is de verwachte landelijke, zich voortplantende, populatie 100 dieren (Norren, Dekker, & Limpens, 2020). De staat van instandhouding ten aanzien van de landelijke verspreiding is gunstig (Wageningen University & Research, 2019). De landelijke staat van de populatie is onbekend. De staat van de verspreiding op regionaal en plaatselijk niveau zijn onbekend. De tweekleurige vleermuis is in de provincie Utrecht vrij zeldzaam.

Het landelijk toekomstperspectief voor de tweekleurige vleermuis is matig ongunstig (Wageningen University & Research, 2019). De soort komt in de provincie Utrecht voor echter is exacte informatie over regionale en lokale verspreiding van de tweekleurige vleermuis onbekend.

Meervleermuis

Van meervleermuis is geen exacte berekening van de landelijke populatie bekend; maar het lijkt erop dat de populatie meervleermuizen sinds 1994 van ongeveer 12.000 dieren is afgenomen naar 7000 dieren in 2021 (Haarsma & Janssen, 2022). Landelijk is ten aanzien van de populatie de staat van instandhouding matig ongunstig (Wageningen University & Research, 2019). De meervleermuis komt in Nederland voor in de buurt van de kust, langs grote rivieren en vochtige gebieden. Er zijn geen aanwijzingen dat het verspreidingsgebied kleiner is geworden, maar de staat van instandhouding ten aanzien van verspreiding is onbekend (Wageningen University & Research, 2019).

De locatie van de kraamgroepen en mannenverblijven zijn in de provincie Utrecht grotendeels in beeld. In de gemeente zijn geen adressen met kraamgroepen of mannenverblijven bekend.

Effect van de ruimtelijke ingreep op de aanwezige beschermde soorten

De werkzaamheden die toegestaan zijn onder het SMP kunnen het functionele leefgebied van de huismus (tijdelijk) aantasten.

Ook kunnen de werkzaamheden leiden tot het verlies van nestplaatsen en verblijfplaatsen van de aangevraagde soorten.

De werkzaamheden leiden mogelijk ook tot verstoring van de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de kleine dwergvleermuis, de laatvlieger, de gewone grootoorvleermuis, de baardvleermuis, de tweekleurige vleermuis en de meervleermuis. Er worden hierdoor mogelijk ook exemplaren gedood door de verborgen leefwijze van deze soorten.

Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van de verbodsbepalingen uit de Omgevingswet. Een omgevingsvergunning op grond van de Omgevingswet is daarom noodzakelijk.

Mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen

U heeft mitigerende en compenserende maatregelen voorgesteld om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken.

We gaan akkoord met de voorgestelde mitigerende en compenserende maatregelen. In bijlage 1 van dit besluit vindt u de extra mitigerende en compenserende maatregelen die noodzakelijk zijn om de negatieve effecten van de werkzaamheden te verzachten.

Het doel van een SMP is om de populaties van de aangevraagde soorten in stand te houden en te verbeteren. De gemeente wil dit doel met hun SMP bereiken onder andere bereiken door de aangevraagde werkzaamheden uit te laten voeren met een werkwijze die gericht is op het zoveel mogelijk voorkomen van het doden, verwonden en verstoren van de soorten die last kunnen ondervinden van de werkzaamheden om zo de populatie in stand te houden en/of te verbeteren. Ook verplicht de gemeente de vergunninggebruiker om de werkzaamheden altijd natuurvriendelijk en natuurinclusief uit te voeren. Tijdens de werkzaamheden moeten vergunninggebruikers dus voorzieningen treffen voor alle gebouwbewonende vogels en vleermuizen. Door ook bij werkzaamheden op locaties waar geen toegangsmogelijkheden zijn alternatieve voorzieningen te plaatsen ontstaat een netwerk van extra verblijfplaatsen voor beschermde soorten.

Ruimtelijke ingrepen

De gemeente koppelt de voorwaarden uit het SMP aan de Omgevingswet die wordt toegepast bij het beoordelen van initiatieven. De initiatiefnemer mag van de gebiedsgerichte omgevingsvergunning flora en fauna-activiteiten gebruikmaken doordat de voorwaarden van de gebiedsgerichte omgevingsvergunning zijn gekoppeld aan de omgevingsvergunning van de initiatiefnemer. De voorwaarden betreffen dan onder andere het werken conform een ecologisch werkprotocol.

Ecologische werkprotocollen

Om gebruik te kunnen maken van de gebiedsbrede omgevingsvergunning voor flora-fauna-activiteiten van de Omgevingswet (Ow), die op basis van het SMP is afgegeven, moeten werkzaamheden uitgevoerd worden volgens de werkwijzen in de ecologische werkprotocollen. De maatregelen in de werkprotocollen zijn erop gericht de overtredingen 'doden', 'verwonden' en/of 'verstoren' te voorkomen en verlies aan verblijfplaatsen te mitigeren.

De werkprotocollen geven richtlijnen voor het voorkomen van deze overtredingen, maar per project dienen deze uitgewerkt te worden naar de specifieke situatie en werkzaamheden. De vergunning is alleen van toepassing op de in het SMP omschreven ingrepen, voor bepaalde gebouwen en soort-functiecombinaties en uitgevoerd volgens deze werkprotocollen. Aanvullend zijn voorschriften 17 en 18 opgenomen in bijlage 1.

Salderingsboekhouding

Om voldoende inzicht te krijgen of het aantal functionele nesten- en verblijfplaatsen in de gemeente voldoende is op het moment dat de werkzaamheden uitgevoerd gaan worden, wordt er door de gemeente een salderingsboekhouding bijgehouden. De salderingsboekhouding geeft een overzicht van de locaties en data waarop alternatieve nest- en verblijfplaatsen beschikbaar zijn. Bij ingrepen kan aan de hand van de salderingsboekhouding worden bepaald of er reeds voldoende alternatieve verblijfplaatsen aanwezig zijn voor de SMP-soorten. Een ingreep kan pas plaatsvinden wanneer uit de boekhouding blijkt dat er genoeg alternatieve verblijfplaatsen aanwezig zijn binnen 200 meter van het werkgebied en dat deze maatregelen op tijd zijn gerealiseerd in verband met de vereiste gewenningsperiode. Met de generieke ontheffing op basis van een SMP ontstaat, doordat maatregelen altijd en (bijna) overal worden getroffen, een gebiedsdekkende verbetering voor de soorten. Door het plaatsen van plussen, gelijk en voorafgaand aan andere (vooral ook kleinschalige) ruimtelijke ingrepen worden gerealiseerd, worden eventuele "minnen" vanuit die ingrepen (ruimschoots) ondervangen. Het bijhouden van de salderingsboekhouding is de verantwoordelijkheid van de gemeente als vergunninghouder. Er is een aanvullend voorschrift 16 opgenomen in bijlage 1.

Gemeentelijke verblijfplaatsencompensatie

Voor de gemeentelijk taakstelling voor alternatieve compensatie geldt dat die nog een aanscherping nodig heeft. Er is een aanvullend voorschrift 19 opgenomen in bijlage 1 om te compenseren per kraamkolonie waar nog nodig.

Monitoring

Om de ontwikkeling van de populaties van de aangevraagde soorten te volgen en in te kunnen grijpen als er blijkt dat er een negatieve trend is ontstaan, wordt monitoring uitgevoerd. Hierbij wordt ingezet op monitoring via het Meetnet Urbane Soorten (MUS) voor vogels en VleerMUS voor vleermuissoorten. Daarnaast worden belangrijke functies zoals bolwerken van vogels, kraamverblijfplaatsen en massa-winterverblijfplaatsen van vleermuizen gemonitord. Maatwerkvoorzieningen zullen ook gecontroleerd worden om vast te stellen of ze functioneel zijn. Wanneer er grootschalige werkzaamheden plaatsvinden bij bolwerken van huismus of gierzwaluw en kraam en/of (massa)winterverblijfplaatsen wordt extra monitoring uitgevoerd om effecten van de werkzaamheden en de effectiviteit van de gecompenseerde maatregelen te onderzoeken.

De monitoringsresultaten dienen ook als informatie voor de (tussentijdse) evaluatie van dit SMP. In voorschrift 11 tot en met 13 van bijlage 1 hebben wij de monitoring die uitgevoerd moet worden nader uitgewerkt.

Conclusie ecologische beoordeling

Het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen zorgt ervoor dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus en de gierzwaluw en er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de kleine dwergvleermuis, de laatvlieger, de gewone grootovleermuis, de baardvleermuis, de tweekleurige vleermuis en de meervleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Binnen het SMP zijn voldoende maatregelen vastgelegd om de populaties van de aangevraagde soorten niet alleen te behouden, maar ook de lokale staat van instandhouding te verbeteren. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een omgevingsvergunning in het kader van de Omgevingswet voor een flora- en fauna-activiteit.

2.5 Conclusie toetsing aan de omgevingsvergunningsvoorwaarden

U heeft voldaan aan alle drie de voorwaarden voor een omgevingsvergunning op grond van de Omgevingswet voor een flora- en fauna-activiteit. Daarom verlenen we u een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet.

Aan deze omgevingsvergunning op grond van de Omgevingswet hebben we voorschriften verbonden. De voorschriften staan in bijlage 1 van dit besluit. De voorschriften moeten nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze omgevingsvergunning.

3. Aanvullende informatie

3.1 Inwerkingtreding van dit besluit en verzending van dit besluit

Als de uitvoering van de activiteit niet-herstelbare gevolgen heeft voor de natuur treedt dit besluit vier weken nadat dit besluit aan de aanvrager bekend gemaakt is, in werking. Dit betekent dat de werkzaamheden vanaf dat moment uitgevoerd kunnen worden. Heeft u een vraag over de inwerkingtreding? Neem dan contact op met het team Vergunningverlening Natuur en Landschap via servicebureau@provincie-utrecht.nl of 030 258 9111.

Twee werkdagen na bekendmaking aan de aanvrager verschijnt dit besluit ook op www.officielebekendmakingen.nl.

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zo veel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom belangrijk.

We verzenden dit besluit aan Regelink Ecologie & Landschap en een afschrift van dit besluit aan:

- Gemeente IJsselstein;
- Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht.

3.2 Bezwaar indienen

Belanghebbenden kunnen bij Gedeputeerde Staten van Utrecht bezwaar indienen tegen dit besluit binnen 6 weken na de verzenddatum van dit besluit. De datum van ontvangst van het ondertekende bezwaarschrift bepaalt of het binnen deze termijn van 6 weken valt. We raden u daarom aan zo snel mogelijk het bezwaarschrift in te dienen.

U kunt op de volgende manieren een bezwaarschrift indienen:

- Via het formulier "Bezwaar maken tegen een beslissing van de provincie". U vindt dit formulier op www.provincie-utrecht.nl.
- Via een zelfgeschreven bezwaarschrift.

Kunt u nog niet precies aangeven waarom u bezwaar maakt, bijvoorbeeld omdat u hiervoor nog aanvullende informatie of advies nodig heeft? Dan kunt u in het bezwaarschrift-formulier c.q. het zelfgeschreven bezwaarschrift aangeven dat u pro forma bezwaar wilt maken. U kunt dan op een later moment aangeven waarom u bezwaar maakt. Verstuur deze aanvullende bezwaargronden per post binnen 4 weken nadat u het bezwaarschrift verstuurd heeft. Print het ingevulde bezwaarschrift-formulier of het zelfgeschreven bezwaarschrift, onderteken het met een "natte handtekening" en stuur het inclusief eventuele bijlagen per post naar:

Provincie Utrecht
t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie
Postbus 80300
3508 TH Utrecht
Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn geen kosten verbonden.

Let op: het indienen van een bezwaarschrift stelt de inwerkingtreding van het besluit niet uit. Vindt u het belangrijk dat een rechter met spoed kijkt naar de werking van het besluit, voordat Gedeputeerde Staten van Utrecht een beslissing nemen op uw bezwaarschrift? Dan heeft u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een apart proces, naast het bezwaar. Het is een speciale maatregel zolang het bezwaar nog in behandeling is. De voorzieningenrechter kijkt in dat geval of er een spoedeisend belang is en komt met een uitspraak of de werkzaamheden op basis van het besluit wel of niet mogen starten of doorgaan. U moet op het moment dat u een voorlopige voorziening aanvraagt al wel een bezwaarschrift ingediend hebben. Het verzoek om een voorlopige voorziening stuurt u naar:

Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland
Sector bestuursrecht
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

Aan de behandeling van een voorlopige voorziening zijn kosten verbonden. Meer informatie hierover vindt u op www.rechtspraak.nl.

3.3 Andere toestemmingen

Het kan zijn dat u voor uw project ook andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen nodig heeft op grond van andere wetten of verordeningen. Kijk voor informatie op <https://omgevingswet.overheid.nl/home> of neem hierover contact op met uw gemeente, waterschap en/of regionale uitvoeringsdienst.

Heeft u een vraag over dit besluit? Neem dan contact op met het Servicebureau Domein Landelijke Leefomgeving via servicebureau@provincie-utrecht.nl en 030 258 91 11.

Wanneer u contact opneemt, geef dan het zaaknummer van de aanvraag door (dit zaaknummer vindt u bovenaan dit besluit). Dan kunnen we u zo snel mogelijk helpen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

M.E. Cox, MSc
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften bij de omgevingsvergunning

Algemeen

1. Alle mitigerende en compenserende maatregelen zoals genoemd in "RA24023-05 Soortenmanagementplan gebouwen gemeente IJsselstein" moeten worden uitgevoerd, voor zover deze betrekking hebben op deze omgevingsvergunning en voor zover deze niet in strijd zijn met de specifieke voorschriften in deze bijlage. Ook als de geldigheidsduur, die is opgenomen in dit besluit, is afgelopen.
2. Deze omgevingsvergunning geldt alleen voor de beschermde soorten en werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze omgevingsvergunning zelf niet anders aangegeven is.
3. Worden er bij de uitvoering van de werkzaamheden andere beschermde soorten aangetroffen? Of zijn er andere verboden handelingen noodzakelijk? Dan moet de vergunninghouder direct contact opnemen met het servicebureau van de provincie Utrecht (servicebureau@provincie-utrecht.nl of Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht).
4. De vergunninghouder mag haar omgevingsvergunning doorschrijven aan derden, vergunninggebruikers, indien aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:
 - a. De vergunninghouder houdt bij hoe vaak en aan wie de omgevingsvergunning wordt doorgeschreven en neemt deze ontwikkelingen expliciet mee in de monitoring.
 - b. De vergunninghouder voorkomt dat teveel ontwikkelen met potentiële negatieve impact tegelijkertijd worden uitgevoerd wanneer positieve ontwikkelingen nog niet of onvoldoende zijn gerealiseerd.
 - c. Indien uit het SMP of anderszins duidelijk wordt dat zich op de bewuste locatie een verblijfplaats met een bijzondere ecologische waarde, zoals een kraamverblijfplaats, zou kunnen bevinden, wordt de omgevingsvergunning pas doorgeschreven na nader onderzoek. Mede om de juiste maatregelen voor te schrijven.
 - d. De vergunninghouder blijft (mede) verantwoordelijk voor het opvolgen van de voorschriften van een doorgeschreven omgevingsvergunning.
5. De vergunninghouder geeft een bewijs aan vergunninggebruikers dat aan hen de omgevingsvergunning is doorgeschreven. Dit bewijs bevat in ieder geval de volgende gegevens;
 - a. Naam van de vergunninggebruiker;
 - b. Locatie, aard en omvang van de werkzaamheden waarvoor de omgevingsvergunning is doorgeschreven;
 - c. Tijdsperiode waarin de werkzaamheden worden uitgevoerd;
 - d. Overzicht van de te volgen protocollen en zo nodig compenserende verblijfplaatsen en de voorschriften bij deze omgevingsvergunning voortvloeiende verplichtingen.
 - e. De verplichting opnemen dat de vergunninggebruiker minimaal twee weken voor de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten het meldingsformulier 'Start werkzaamheden soortenbescherming' volledig invult en indient bij de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet het ecologisch werkprotocol bijvoegen worden.
6. De vergunninghouder kan de doorschrijving ook intrekken indien een vergunninggebruiker zich niet aan de voorwaarden houdt of de vrees daartoe bestaat. De vergunninghouder vermeldt intrekkingen direct aan de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht;
7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moeten een bewijs van doorschrijving van deze omgevingsvergunning en het ecologisch werkprotocol op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek getoond worden aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

8. De grootschalige werkzaamheden moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Dit is een persoon met een opleiding in de Nederlandse ecologie of hiermee vergelijkbare studiegebieden. Of een persoon die op een andere manier aantoonbare soortenkennis heeft van de soorten waarvoor dit besluit is verleend. De ecologisch deskundige begeleidt de uitvoering van de voorgeschreven mitigerende en compenserende maatregelen.
9. Tijdens de grootschalige werkzaamheden moet een logboek bijgehouden worden. In het logboek worden de gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals het goedkeuren/vrijgeven door een ecologisch deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door de vergunninghouder) en gekozen mitigerende en compenserende maatregelen en de locatie daarvan.
10. Het SMP is een levend document. Wanneer ecologische inzichten wijzigen en dit leidt tot aanpassingen in de Kennisdocumenten van BJJ12, dienen de ecologische werkprotocollen hierop aangepast te worden.

Monitoring

11. In het plangebied moet monitoring plaatsvinden om de ontwikkeling van de populaties van de aangevraagde soorten te volgen. Hierbij gaat het om het monitoren van de populatieontwikkeling, volgen van de bekende belangrijke verblijfplaatsen (bolwerken, kraamverblijven en massawinterverblijfplaatsen), het onderzoeken van nieuwe wijken binnen de gemeente en aangebrachte maatwerkvoorzieningen die niet bewezen effectief zijn. Daarnaast wordt ook de monitoringsverplichting vanuit het pre-SMP voor de daarbinnen aangebrachte voorzieningen opgenomen in de SMP monitoring. De vergunninghouder kan zelf beslissen om voor bepaalde onderdelen van de monitoring te werken met vrijwilligers of hiervoor een ecologisch adviesbureau inschakelen. Voor de controle van voorzieningen mag de vergunninghouder zelf bepalen welke methode het beste past bij de vorm van voorziening en ook gebruik maken van sporenonderzoek, sensoren etc. De monitoring moet minimaal bestaan uit:
 - a. Jaarlijks moet een transecttelling uitgevoerd worden door middel van VleerMUS en MUS. Zodra er voldoende telreeksen zijn voor een betrouwbare trendanalyse dient gestart te worden met de trendanalyses. Uiterlijk in jaar vijf dient een trendanalyse te worden uitgevoerd. Bij een negatieve trend wordt bepaald of extra acties nodig zijn.
 - b. Na vijf jaar wordt geëvalueerd of de trendanalyses op basis van VleerMUS en MUS een goede betrouwbaarheidsinterval hebben en voldoet om de trends van de beschermde soorten te volgen. Als dit als voldoende wordt beoordeeld hoeft de verdere monitoring uit de voorschriften 11d en e, (VleerMUS) en 11f en g (MUS) niet meer plaats te vinden. Als dit als onvoldoende wordt beoordeeld mag gestopt worden met VleerMUS dan wel MUS voor de monitoring van de populatietrend en worden de andere monitoringswijzen voortgezet.
 - c. In het eerste jaar (2026) na vergunningverlening moeten alle kraamgroepen die tijdens de nulmeting niet volledig zijn uitgeteld, gemonitord worden, waarbij de kraamgroepen volledig uitgeteld worden.
 - d. Iedere vier jaar moeten alle kraamgroepen van gewone dwergvleermuis en laatvlieger gemonitord worden. De vergunninghouder mag zelf bepalen of er jaarlijks 25%, iedere twee jaar 50%, of alles (100%) in jaar vier wordt gemonitord. Het doel is dat iedere vier jaar alle kraamgroepen gemonitord zijn. Hierbij moet gelet worden op het volledig uittellen van de groep om de groeps grootte goed inzichtelijk te maken. Wanneer een kraamgroep niet teruggevonden wordt, moet extra inspanning verleend worden om de groep terug te vinden.

- e. Iedere twee jaar moeten alle (ontstane) (massa)winterverblijfplaatsen gemonitord worden inclusief andere potentieel geschikte gebouwen binnen een straal van 500 meter rondom de bekende massawinterverblijfplaatsen. Dit vindt plaats in jaar twee, vier, zes, acht en tien na vergunningverlening. Dit houdt in dat de monitoring gestart dient te worden in het jaar 2027.
 - f. Iedere twee jaar moeten de bolwerken of clusters van meer dan vijf nestplaatsen van de gierzwaluw worden gemonitord. Dit vindt plaats in jaar twee, vier, zes, acht en tien na vergunningverlening. Dit houdt in dat de monitoring gestart dient te worden in het jaar 2027.
 - g. Iedere vier jaar moeten de bolwerken of clusters van meer dan tien nestplaatsen van de huismus gemonitord worden. Dit vindt plaats in jaar vier en acht na vergunningverlening. Dit houdt in dat de monitoring gestart dient te worden in het jaar 2029.
 - h. In het vijfde jaar na opleveren van nieuwe woon- en/of werkgebieden binnen de gemeente moeten deze gemonitord worden op aanwezigheid van de SMP soorten en het gebruik van geplaatste voorzieningen. Dit betreft niet een volledige nulmeting maar moet in beeld brengen of deze nieuwe gebieden al gevonden zijn door de SMP soorten.
 - i. In het eerste jaar (2026) na vergunningverlening moeten alle voorzieningen vanuit de gemeentelijke pre-SMP compensatietaakstelling gecontroleerd worden op aanwezigheid van beschermde soorten.
 - j. De voorzieningen die geplaatst zijn vanuit de compensatietaakstelling vanuit het pre-SMP en maatwerkvoorzieningen voor kraam- en (massa)winterverblijfplaatsen moeten om de vier jaar gecontroleerd te worden. Het betreft hier jaar twee, vier, acht en tien na vergunningverlening. Dit houdt in dat de monitoring gestart dient te worden in het jaar 2027. Het monitoringsonderzoek moet minimaal worden gericht op aan- of afwezigheid van de beschermde vleermuissoorten in de aangeboden alternatieve verblijfplaatsen, met welke aantallen van de soort hiervan gebruik wordt gemaakt en welke verblijfsfunctie de alternatieve verblijfplaatsen vervullen.
 - k. Naast vaste monitoringsmomenten moet ook gerichte monitoring plaatsvinden na het uitvoeren van grootschalige werkzaamheden bij bolwerken, kraamverblijfplaatsen en (massa)winterverblijfplaatsen. Deze monitoring is nodig om het effect van deze werkzaamheden te bepalen. Deze monitoring moet starten in het volgende actieve seizoen na het afronden van de werkzaamheden en moet herhaald worden in het derde en vijfde jaar na afronding van de werkzaamheden.
12. De resultaten van de salderingsboekhouding en het monitoringsrapport met de monitoringsgegevens dienen in een verslag aan het bevoegd gezag te worden voorgelegd over drie SMP jaren. De rapportage dient uiterlijk in maart van het volgende jaar aangeleverd te worden (dit houdt in dat het aangeleverd moet worden in jaar vier, zeven en tien). Het verslag wordt verstuurd aan de RUD Utrecht via wnl@rudutrecht.nl en provincie Utrecht via servicebureau@provincie-utrecht.nl. Vermeld hierbij het zaaknummer van de omgevingsvergunning en dat het SMP gemeente IJsselstein betreft.
13. Voor zover uit de monitoring zou blijken dat voorzieningen tekortschieten worden aanvullende/vervangende voorzieningen toegepast en zo nodig verder uitgewerkt zodat het doel/de ambitie van het SMP alsnog gehaald wordt. Op basis van die gegevens kan zo nodig worden opgeschaald met aanvullende maatregelen die dan met het bevoegd gezag afgestemd worden.

Evaluatiemomenten

14. In jaar negen dient een evaluatie van het SMP plaats te vinden met het bevoegde gezag waarin zowel ecologisch als uitvoeringsmatig gekeken wordt naar de behaalde resultaten tot nu toe. Er wordt op dit moment ook gekeken naar een eventuele verlening van de vergunning en welke aanvullende voorwaarden daarvoor gelden. Hiervoor moet vooraf ook een evaluatierapportage worden aangeleverd. Het verslag wordt verstuurd aan de RUD Utrecht via wnl@rudutrecht.nl en provincie Utrecht via servicebureau@provincie-utrecht.nl. Vermeld hierbij het zaaknummer van de omgevingsvergunning en dat het SMP IJsselstein betreft.

Uitgezonderde functies van het SMP

15. Voor de aangevraagde soorten vleermuizen zijn bepaalde kwetsbare functies uitgezonderd van het SMP. Het gaat hierbij om massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, kraamverblijfplaatsen van de laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, tweekleurige vleermuis en de meervleermuis en de mannenverblijven van de meervleermuis. Door de complexiteit van deze functies moeten wanneer versturende en/of vernietigende werkzaamheden bij deze verblijven plaatsvinden, losse vergunningsaanvragen ingediend worden bij het bevoegd gezag (provincie Utrecht). Neem hierover vooraf contact op met het bevoegde gezag voor de details over de onderzoeksinspanning en vergunningsaanvraag.

Specifieke voorschriften

16. Tijdig voorafgaand aan de eerste werkzaamheden moeten al voldoende geschikte alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd zijn om de aantasting te compenseren. Dit wordt door de vergunninghouder bijgehouden in de salderingsboekhouding.
17. Voor soortenfuncties die binnen het SMP vallen maar waar maatwerk voor benodigd is, zoals aangegeven staat in tabel 3 van het SMP, dient een maatwerkplan opgesteld te worden, deze dienen voorgelegd te worden aan de gemeente, deze maatwerkplannen dienen beoordeeld te worden door een ecologische deskundige (in dienst van de gemeente of ingehuurd door de gemeente).
18. Wanneer er een bolwerk of cluster van meer dan tien nestplaatsen van de huismus of een cluster van meer dan vijf nestplaatsen van de gierzwaluw binnen een straal van 50 meter, gemeten vanaf het midden van de kolonie, worden aangetast, dient er een maatwerkplan opgesteld te worden. Dit maatwerkplan dient ter goedkeuring aan de gemeente toegestuurd te worden ter beoordeling door een ecologische deskundige (in dienst van de gemeente of ingehuurd door de gemeente).
19. Er moet per bekende kraamkolonie van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger een alternatieve kraamverblijfplaats worden aangeboden binnen 200 meter van huidige vastgestelde kraamverblijfplaats. De alternatieve kraamverblijfplaatsen voor de laatvlieger zijn maatwerkvoorzieningen die in overleg met een deskundige op het gebied van de soort moeten worden gerealiseerd. De alternatieve kraamverblijfplaatsen moeten in kwaliteit en functionaliteit overeenkomen met of beter zijn dan de huidige kraamverblijfplaatsen.

Bijlage 2: Locatie plangebied

Onderstaande kaart is slechts een globale weergave. De kaart inclusief details is op te vragen via de gemeente.

